ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk
Ул. “50 Дивизија” бр.6, 1000 СКОПЈЕ
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Фах: 02 3 223 354

ОДДЕЛ ЗА ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ПРЕВЕНЦИЈА И КОНТРОЛА НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА

Б И Л Т Е Н

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец **ј а н у а р и, 2023**

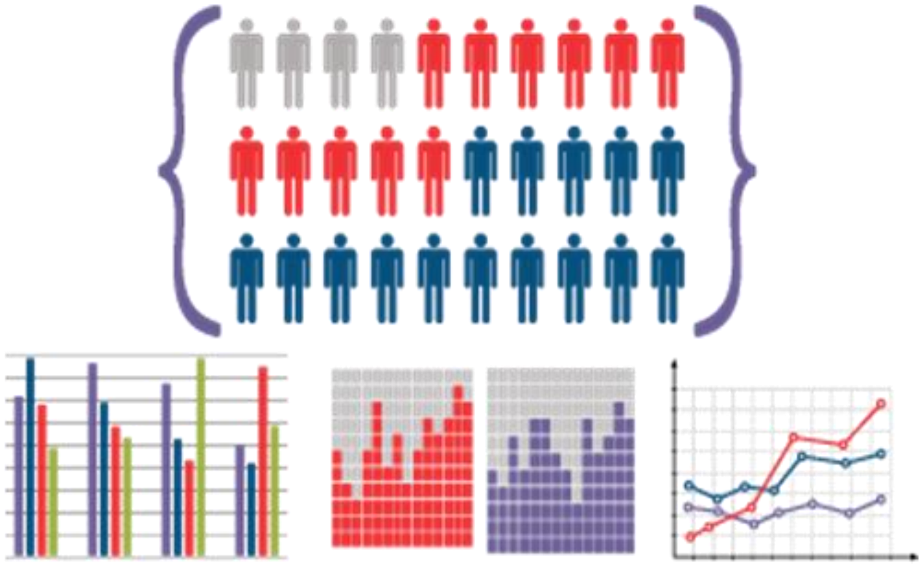

Скопје, 22.02.2023

Во текот на јануари 2022 година, во Република Северна Македонија, пријавени се вкупно **1.122** заболени лица од акутни заразни заболувања *(без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ)* со вкупна инциденца од **61,1 на 100.000 жители**.

Вкупниот број на пријавени лица во месец јануари е за 41,3% помал во однос на претходниот месец декември 2022 (n=1.911). Во однос на месец јануари 2022 (n=113) се регистрира зголемување на пријавените лица од акутни заразни заболувања за 10 пати, додека во однос на аритметичката средина за петгодишниот период се регистрира намалување од 37,0% (n=1.782).

Најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ е пријавен на територија на ЦЈЗ Скопје (n=386; 34,4%), а најмал број е пријавен во ЦЈЗ Охрид (n=13; 1,2%). *(Графикон 1)*

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Велес (I=123,6/100.000), а најниска е инциденца во ЦЈЗ Охрид (10,2/100.000). *(Графикон 1)*

***Графикон 1**: Број на пријавени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во јануари, 2023*

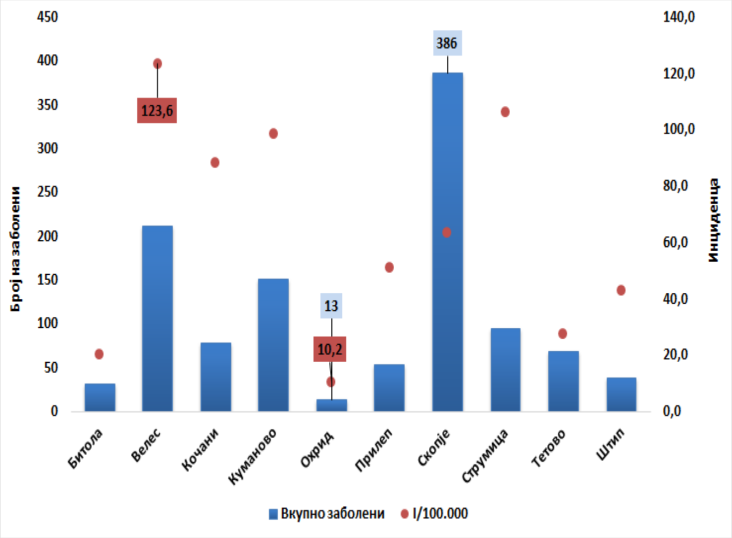

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во месец јануари учествуваат со 99,6% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 60,8/100.000 жители. *(Табела 1)*

***Табела 1**: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јануари, 2023*

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	936	51,0
Ентероколитиси	111	6,0
Шуга	28	1,5
Инфективна мононуклеоза	12	0,7
Вирусен хепатитис Б	7	0,4
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	8	0,4
Скарлатина	7	0,4
Салмонелози	3	0,2
Вирусен хепатитис А	3	0,2
Гонореја	2	0,1
Вкупно	**1117**	**60,8**

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити), учествуваат со 93,3% во вкупниот број на заболени, а со 93,7% во десетте најчесто пријавени акутни заразни заболувања во месец јануари 2023 година.

Во текот на јануари, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчи сипаници** со вкупно 936 пријавени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 83,4%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 83,8%.

Во однос на претходниот месец декември 2022, се регистрира намалување на бројот на пријавени од овчи сипаници за 41,9%, а во однос на месец јануари 2021 се регистрира зголемување за 12 пати. Во однос на аритметичката средина се регистрира зголемување од 1,6%.

На второ место по број на пријавени заболени во месец јануари се **ентероколитите**, со 111 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот и во групата на десетте најчести заразни заболувања, тие учествуваат со 9,9%.

Во однос на претходниот месец декември 2022, се регистрира намалување на бројот на заболени лица од ентероколити за 31,5%, а во однос на месец јануари 2022 се регистрира зголемување од 5 пати. Во однос на аритметичката средина се регистрира намалување од 83,0%.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи во јануари**, најголем број припаѓаат на **капкови заболувања** (n=958; 85,4%) *(Графикон 2),* со инциденца од 46,3/100.000. Од нив, најголем број, процент (n=936; 97,7%) и инциденца (I=45,2/100.000) чинат пријавите за овчи сипаници. Во оваа група се пријавени 12 случаи на инфективна мононуклеоза (I=0,6/100.000), 7 случаи на скарлатина и по 1 случај на заразни заушки, пневмококна инфекција и легионерска болест.

Во месец јануари пријавени се 125 случаи на заболени од групата на **цревни заболувања** (11,1%; I=6,0/100.000) *(Графикон 2)*. Од нив, најголем број, процент (n=111; 88,8%) и инциденца (I=5,4/100.000), чинат пријавите за ентероколитиси. Дополнително се пријавени 8 случаи на бактериски алиментарни инфекции/интоксикации и по 3 случаи на вирусен хепатитис А и салмонелоза.

Во групата на **сексуално и крвно преносливи инфекции** (без ХИВ/СИДА) се регистрирани 10 заболени лица (0,9%; I=0,5/100.000) *(Графикон 2)* и тоа пријавени се 7 случаи на вирусен хепатитис Б, 2 случаи на гонореја и 1 случај на инфекција со хламидија. *(Табела 1 во Прилог).*

Во групата на **зоонози**, во месец јануари не се пријавени заболени лица.*(Графикон 2)*.

Во групата на **останати акутни заразни** заболувања, во јануари се регистрирани 29 случаи (2,6%; I=1,4/100.000) (*Графикон 2*), од кои 28 случаи на шуга и 1 случај на вирусен менингитис.

<u>Графикон 2</u>: Структура на заболени по групи на заболувања во јануари, 2023

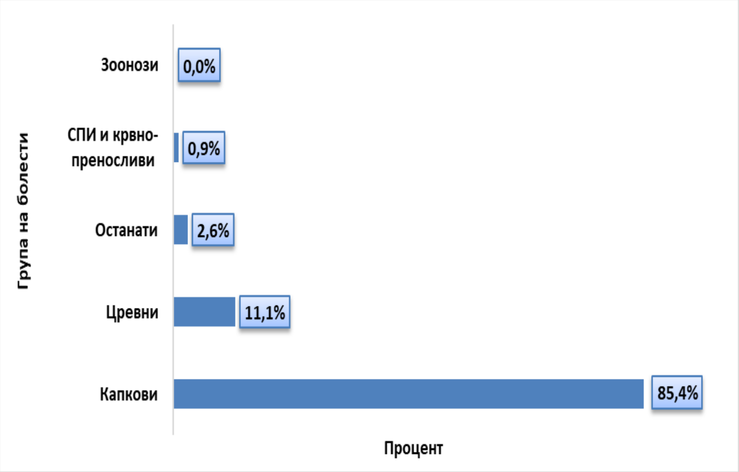

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец јануари, пријавени се 3 случаи на ХИВ/СИДА.

Две од пријавените лица се од машки, а едно лице е од женски пол. Според местото на живеење, регистрирано е по едно лице од Кавадарци, Струмица и Велес. Лицата се на возраст од 30-34 години. Две лица се хетеросексуалци, а 1 лице припаѓа на МСМ групата. (*Табела 3 во Прилог*).

Во текот на месец јануари не се регистрирани смртни случаи од ХИВ/СИДА.

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 31.01.2023), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2023, изнесува 589, и тоа:

- 123 лица починале, а
- 466 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните болести, во јануари 2023, регистрирани се 9 случаи, 7 случаи на вирусен хепатитис Б и по 1 случај на заразни заушки и пневмококна инфекција. (*Табела 2 во Прилог*).

Регистрираните случаи на вирусен хепатитис Б според возраста на заболените, не подлежат на имунизација согласно календарот за задолжителна имунизација во РСМ. Дијагнозата кај сите 7 случаи е потврдена лабораториски.

Случајот на заразни заушки подлежи на имунизација според возраста и истиот е имунизиран. Случајот е потврден лабораториски и клинички.

Случајот на пневмококна инфекција подлежи на имунизација според возраста, но не е имунизиран. Случајот е потврден лабораториски и клинички, лицето е хоспитализирано и лекувано на Клиника за детски болести.

СОСТОЈБАТА СО COVID-19 ВО СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Институтот за јавно здравје подготвува дневно инфо за состојбата со COVID-19 во државата и неделна информација со епидемиолошки податоци кои се темелат на обработка на податоците пристигнати преку електронскиот систем за евиденција согласно пријавите од лабораториите и анкетите добиени од ЦЈЗ/ПЕ. Дневната информација, како и неделната информација се достапни на веб страната на Институтот за јавно здравје на РСМ https://www.iph.mk.

Од почетокот на пандемијата, заклучно со 31.01.2023, пријавени се вкупно 347.400 потврдени случаи на COVID-19 (I=18.914,2/100.000) и 9.644 смртни случаи (Mt= 525,1/100.000).

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА ШТО ЛИЧАТ НА ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe, активноста на грипот продолжува да се зголемува низ Европскиот регионот и покажа порана сезонска активност споредено со периодот пред COVID-19-пандемијата. Заклучно со 4-та недела, во сезоната 2022-2023, земјите се соочуваат со мешана циркулација на вируси на грип. Се детектираат вирусите на грип тип А и Б, при што A/H1pdm09 во редовниот и сентинел надзорот.

Во текот на месец јануари, пријавени се вкупно 4.176 случаи (I=201,8/100.000) во Р.С. Македонија. Од нив, најголем број на заболени (n=538) се пријавени од Струмица, а највисока кумулативна месечна инциденца е регистрирана во Ресен (984,6/100.000).

Од почетокот на сезоната, заклучно со 4-та недела, пријавени се вкупно 5.106 случаи на грип/ заболувања слични на грип (I=278,0/100.000). Од нив, најголем број на заболени се регистрирани во Гостивар (n=582), а највисока инциденца е регистрирана во Дебар (1.730,1/100.000).

Во однос на дистрибуцијата по возрасни групи, најголем број на случаи се пријавени во најголемата возрасна група од 15-64 години - 3.123 случаи (61,2%), а највисока инциденца (619,6/100.000) се регистрира кај децата од 0-4 години (n=598).

Во Вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, од почетокот на сезоната, пристигнати се 4.524 материјали од здравствени установи од амбулантски и болнички пациенти, од рутинскиот и од САРИ надзорот. Регистрирани се 178 позитивни случаи, 96 Influenza A/H3, 47 Influenza A/H1pdm, 34 Influenza A несубтипизирани и еден Influenza B.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на месец јануари, до Институтот за јавно здравје не е пријавена ***епидемија на заразна болест***.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на јануари **пријавен е еден смртен случај** од акутни заразни заболувања *(без COVID-19, грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ)*.

Пријавеното починато лице е со дијагноза акутен вирусен хепатит Б, на 70 годишна возраст, од Штип, хоспитализирано и лекувано на Клиника за инфективни болести и фебрилни состојби. Случајот е докажан лабараториски и клинички. Пациентот е починат во болнички услови на на 10.01.2023.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните *Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болет и резистенција на антибиотици,* пристигнати во ИЈЗ во текот на месец јануари, 2023 година (n=548) (*Табела 4 во прилог*).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10 ЦЈЗ. Најголем број пристигнати пријави се од лабораториите кои се наоѓаат на територијата на ЦЈЗ Скопје (n=404; 73,7%). (*Табела 4 во Прилог)*.

Најчесто пријавени причинители во месец ноември се: *MRSA (n=175; 31,9%), Influenza A (n=70; 12,7%)* и *HBsAg+ (n=47; 8,6%).*

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај *MRSA*, листа на резистенција е добиена за Acinetoacter baumannii, Enterococcus spp. *Escherichia coli, Klebsiella spp, Pseudomonas aeruginosa, Salmonella enteritidis, Serratia mercesens.*

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција, пријавите се од микробиолошките лаборатории на територијата на ЦЈЗ Битола, ЦЈЗ Кочани, ЦЈЗ Куманово, ЦЈЗ Скопје, ЦЈЗ Струмица и ПЕ Струга.

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНСКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец јануари, ***пристигната е 1 пријава*** за заразно заболување кај странски државјанин кој престојувал во Република Северна Македонија, за носителство на хепатитис Б. Лицето според место на живеење е од Германија.

Во 2022 година, регистрирани се вкупно 49 пријави за акутни заразни заболувања кај странски државјани, 34 пријави на ентероколитис, 6 пријави за овчи сипаници, 3 алиментарни токсоинфекции, 3 пријави за салмонелоза, 2 пријави за хепатитис Б и една пријава за инфективна мононуклеоза.

Кузмановска Г., Караџовски Ж., Ставридис К., Кочински Д., Ќирковиќ Колевска К., Трајковска И., Кенаноглу Б., Положани Е., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмани М.
Чибишева Д., Биљали Е., Фејзула А.